Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004476

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 07.09.2026 р. №308

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шумілов Андрій Вадимович
2. Andrii V. Shumilov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-0037-9195

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 18-08-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15382

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.01

Тема дисертації:

1. Професійні спортсмени як спеціальні суб'єкти трудових правовідносин
2. Professional athletes as special subjects of labor relations

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена комплексному дослідженню правового статусу професійних спортсменів як спеціальних суб'єктів трудових правовідносин та особливостей правового регулювання їх трудової діяльності. Актуальність теми зумовлена зростанням професіоналізації спорту, ускладненням організаційно-правових форм спортивної діяльності та необхідністю забезпечення належного рівня правових гарантій спортсменів у контексті трудового законодавства України та міжнародних стандартів. Формується уявлення про незадовільний стан правового регулювання трудових відносин з професійними спортсменами в Україні через відсутність необхідної законодавчої бази та невідповідність існуючих правових доктрин реаліям сучасного професійного спорту як всередині країни, так і в глобальному масштабі. У роботі розкрито сутність правового статусу професійних спортсменів, визначено його структурні елементи, а також проаналізовано специфіку прав та обов'язків таких суб'єктів у трудових правовідносинах. Окрема увага

приділена правовим гарантіям трудової діяльності спортсменів, включаючи соціальні, економічні та організаційні механізми їх забезпечення. В процесі дослідження було виявлено, що правове становище осіб, котрі займаються спортом на професійній основі, визначається численними чинниками, до них належать різні складові соціальної реальності, які були закріплені в юридичній формі. З'ясовано, що правовий статус професійних спортсменів значною мірою залежить від конкретної держави, зокрема від законодавчих підходів, традицій, принципів функціонування професійного спорту, а також від дії квазі-правових норм. Питання щодо оформлення відносин між професійними спортсменами, клубами та іншими учасниками сфери професійного спорту як трудових, цивільно-правових чи змішаних у різних країнах вирішується неоднаково, при тому що у Сполученому Королівстві та США практика оформлення таких правовідносин є найбільш усталеною та забезпеченою прецедентною базою. В Україні є фактично відсутньою законодавча база для визначення правового статусу професійних спортсменів як спеціальних суб'єктів трудових правовідносин і, відповідно, правових гарантій трудової діяльності професійних спортсменів. Проаналізовано особливості виникнення, змісту, зміни та припинення трудових правовідносин з професійними спортсменами. Досліджено специфіку укладення трудового договору, включаючи його істотні умови, строки, обмеження, підстави переведення та звільнення. Значну увагу приділено проблемам правозастосування, що виникають у зв'язку з поєднанням елементів трудових, цивільно-правових та спортивних відносин. Аналізується міжнародний досвід правового регулювання праці професійних спортсменів, зокрема практики Європейського Союзу, США, Індії, Китаю та інших країн, що дозволило виокремити імплементаційні можливості для удосконалення національного законодавства. Застосовується міждисциплінарний підхід до питання визначення правового статусу професійних спортсменів як спеціальних суб'єктів трудових правовідносин та відповідного регулювання трудових правовідносин з професійними спортсменами. Отримано систему теоретичних та практичних поглядів на стан, тенденції і перспективи розвитку законодавства у сфері професійного спорту в Україні та за кордоном. У дисертації проведене комплексне дослідження відповідності законодавства України у сфері професійного спорту реаліям спорту як бізнес-індустрії XXI століття. У порівняльній перспективі досліджено характерні особливості квазі-нормативної діяльності суб'єктів професійного спорту та квазі-правових норм, що застосовуються до практичного оформлення трудових правовідносин з професійними спортсменами в Україні та за кордоном. На основі міждисциплінарного підходу запропоновано застосування парадигми lex mercatoria для концептуалізації трудових правовідносин з професійними спортсменами та проєктування відповідних договорів з професійними спортсменами. Запропоновано авторське системне концептуальне бачення спортивного права (lex sportiva), яке охоплює елементи контрактного права, трудового права, бухгалтерського законодавства, антимонопольного законодавства та права інтелектуальної власності. Приділено особливу увагу феномену асетизації контрактів з професійними спортсменами й окреслено, що ключовим положенням, основою для розробки національного законодавства України у сфері спорту і регулювання трудових правовідносин з професійними спортсменами має бути доктрина lex sportiva, заснована на подібності до lex mercatoria та пов'язана зі специфічними особливостями бухгалтерського обліку контрактів з професійними спортсменами, зокрема асетизацією. Спортивне право розглядається як самостійне правове утворення, що є унікальним і таким, що виходить за межі класичної правової галузі.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the legal status of professional athletes as special subjects of labour relations and the peculiarities of legal regulation of their labour activity. The relevance of the topic is due to the growing professionalisation of sport, the increasing complexity of the organisational and legal forms of sporting activities, and the need to ensure an adequate level of legal guarantees for athletes in the context of Ukrainian labour legislation and international standards. The thesis forms an opinion about the unsatisfactory state of legal regulation of labour relations with professional athletes in Ukraine due to the lack of the necessary legislative framework and the inconsistency of existing legal doctrines with the realities of modern professional sports both within the country and on a global scale. The paper reveals the essence of the legal status of professional athletes, defines its structural elements, and analyses the specifics of their rights and obligations in labour relations. Particular attention is paid to the legal guarantees of athletes' labour activities, including the

social, economic and organisational mechanisms for ensuring them. The study found that the legal status of persons engaged in sports on a professional basis is determined by numerous factors, including various elements of social reality that have been given legal form. It was found that the legal status of professional athletes is largely determined by country-specific factors, both in terms of the legislative paradigm and customs and principles in the field of professional sports, as well as quasi-legal norms. The issue of formalising the employment relationships of professional athletes with clubs and other entities in professional sports as labour, civil law or mixed relationships is resolved differently in different countries, with the United Kingdom and the United States having the most established practice and precedent base for formalising such legal relationships. In Ukraine, there is virtually no legislative basis for determining the legal status of professional athletes as special subjects of labour relations and, accordingly, legal guarantees for the labour activities of professional athletes. The peculiarities of the emergence, content, change and termination of labour relations with professional athletes are analysed. The specifics of concluding an employment contract, including its essential terms, conditions, restrictions, grounds for transfer and dismissal, are examined. Considerable attention is paid to the problems of law enforcement arising in connection with the combination of elements of labour, civil law and sports relations. The international experience of legal regulation of the labour of professional athletes is analysed, in particular the practices of the European Union, the United States, India, China and other countries, which made it possible to identify implementation opportunities for improving national legislation. An interdisciplinary approach is applied to the issue of determining the legal status of professional athletes as special subjects of labour relations and the corresponding regulation of labour relations with professional athletes. A system of theoretical and practical views on the state, trends and prospects for the development of legislation in the field of professional sports in Ukraine and abroad has been obtained. The dissertation conducts a comprehensive study of the compliance of Ukrainian legislation in the field of professional sports with the realities of sports as a business industry of the 21st century. From a comparative perspective, the study examines the characteristic features of quasi-normative activities of professional sports entities and quasi-legal norms applied to the practical formalisation of labour relations with professional athletes in Ukraine and abroad. Based on an interdisciplinary approach, the application of the lex mercatoria paradigm is proposed for conceptualising labour relations with professional athletes and drafting relevant contracts with professional athletes. The author proposes a systematic conceptual vision of sports law (lex sportiva), which covers elements of contract law, labour law, accounting law, antitrust law and intellectual property law. Particular attention is paid to the phenomenon of assetisation of contracts with professional athletes, and it is recommended that the key doctrine basis for the development of national legislation in Ukraine in the field of sport and the regulation of labour relations with professional athletes should be the lex sportiva doctrine, based on its similarity to lex mercatoria and related to the specific features of accounting for contracts with professional athletes, in particular assetisation. Sports law is considered as an independent legal entity, which is unique and goes beyond the boundaries of classical legal fields.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Шумілов А. В. Права та обов'язки професійних спортсменів у трудових правовідносинах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право».// Б. 2025. Вип. 91. Ч.5. С. 312–317.

- 2. Шумілов А. В. Особливості правового регулювання трудових правовідносин професійних спортсменів. Юридичний науковий електронний журнал. //Б. 2025. Вип. 11. С. 133–136.
- 3. Шумілов А. В. Аналіз правового регулювання трудових відносин професійних спортсменів у країнах ЄС. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». // Б. 2025.Вип. 92. Ч.2. С. 265–273.
- 4. Шумілов А. В. До питання правового статусу професійних спортсменів. Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід: тези доп. та наук. повідомл. учасників міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18 травня 2023 р.). Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля. 2023. С. 152-154.
- 5. Шумілов А. В. Права та обов'язки професійних спортсменів у трудових правовідносинах. Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальний захист: тези доп. та наук. повідомл. учасників XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 06 жовтня 2023 р.) / уклад. О.Г. Середа, О.М. Ярошенко, О.В. Соловйов, І.В. Зіноватна; за ред. О.Г. Середи. Харків, 2023. С. 416-421.
- 6. Шумілов А. В. Правові гарантії трудової діяльності професійних спортсменів. Правові виклики сучасності: вплив інформаційних технологій на приватноправові і публічно-правові відносини: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 24 листопада 2023 р.). Чернівці: Вид-во Чернівецького національного університету. 2023. С. 286-287.
- 7. Шумілов А. В. До питання про трудові правовідносини з професійними спортсменами. Актуальні проблеми трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасників XIV Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 220-річчю Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого (м. Харків, 11 жовтня 2024 р.) / уклад. О.Г. Середа, О.М. Ярошенко, О.В. Соловйов; за ред. О.Г. Середи. Харків, 2024. С. 667-671.
- 8. Шумілов А. В. Трудовий договір з професійними спортсменами. Актуальні проблеми приватного та публічного права: тези доп. та наук. матеріали учасників VII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 96-річчю від дня народж. членкор. НАПрН України, академ. Міжнар. кадр. академ., заслуженого діяча науки України, д.ю.н, проф. О.І. Процевського (м. Харків, 28 березня 2025 р.) / Наук. ред.: Тетяна Головань, Ольга Гоц-Яковлєва, Олена Коваленко, Оксана Пономаренко: Вид-во ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2025. С. 133-135.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000960

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковлєва Галина Олександрівна

2. Halyna O. Yakovlieva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1335-2542

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевердіна Вікторія Ігорівна
2. Viktoriia I. Sheverdina

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-7948-1451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25858474

Місцезнаходження: вул. Чернишевська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заборовський Віктор Вікторович
2. Viktor V. Zaborovskyi

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5845-7535

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сільченко Сергій Олександрович

2. Serhii O. Silchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3436-3021

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Олена Євгенівна

2. Olena Y. Lutsenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9357-8546

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Середа Олена Григорівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Середа Олена Григорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лейба Людмила Василівна

Реєстратор Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна